

Referenčný mechanizmus pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi

Pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi by mala v sebe zahŕňať škálu *aktivít a služieb*, ktoré *vykonávajú viaceré inštitúcie a organizácie*.

Komplexnosť, odbornosť a efektívnosť poskytovanej pomoci závisí od konkrétnej situácie v jednotlivých krajinách.

Národný referenčný mechanizmus (ďalej len „NRM“) predstavuje štruktúru spolupráce, v rámci ktorej si *štátne orgány plnia svoju povinnosť ochraňovať ľudské práva obetí obchodovania s ľuďmi*, pričom *spolupracujú s neziskovým sektorom*.

Základný cieľ NRM:

- zabezpečiť dodržiavanie ľudských práv obetí obchodovania s ľuďmi a poskytnúť im prístup k službám pomoci.

V jednotlivých krajinách môže byť *štruktúra* NRM rozdielna, pretože *by mala reagovať a byť „na mieru“ charakteristickým prvkom obchodovania s ľuďmi v konkrétnej krajine* a jej politickému, ekonomickému, sociálnemu a právnomu prostrediu. Mala by však byť nastavená tak, aby formalizovala spoluprácu (napr. prostredníctvom dohôd o porozumení/spolupráci) medzi štátnymi a mimovládnymi subjektmi v oblasti pomoci obetiam a definovala úlohy a zodpovednosť každého aktéra.

Na čele NRM stojí väčšinou národný koordinátor, ktorý je vysokopostaveným vládnyim predstaviteľom. *Odporúčania pre národnú stratégiu a postupy týkajúce sa obetí obchodovania s ľuďmi pod jeho vedením tvorí skupina odborne vyššie postavených zástupcov vládnych inštitúcií a neziskových organizácií*. NRM často zahŕňa *ad hoc vytvorené pracovné skupiny*, ktoré sa zaoberajú špecifickými oblasťami súvisiacimi s obeťami. Takto „inštitucionalizovaná“ forma spolupráce má byť zameraná na riadenie jednotlivých prípadov a má pokrývať všetky možné oblasti, vrátane **identifikácie, asistencie, ochrany, účasti na právnom konaní a odškodňovaní, kompenzácie, návratu a sociálnej inklúzie obete obchodovania s ľuďmi v cieľovej, tranzitnej krajine alebo v krajine pôvodu**. Nevyhnutnou podmienkou fungovania takéhoto mechanizmu je **schopnosť flexibilne reagovať** v boji proti všetkým formám vykorisťovania, **reagovať na individuálne okolnosti každého prípadu a potreby obeť**. Nemenej dôležitým sú **schopnosť adaptovať sa na nové trendy** v oblasti

obchodovania s ľuďmi, **reagovať na rodové záležitosti a neustále aktualizovať a vylepšovať nastavený systém** prostredníctvom jeho monitoringu a testovania.

NRM na Slovensku predstavujú:

- Národný koordinátor pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi - štátny tajomník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
- Kancelária ministra vnútra Slovenskej republiky
 - odbor parlamentnej, vládnej agendy a poradenských činností, oddelenie parlamentnej a vládnej agendy;
 - Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality Košice
- Expertná skupina pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi
- Multidisciplinárne pracovné skupiny zamerané pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi
 - multidisciplinárnu pracovnú skupinu zameranú na prevenciu obchodovania s ľuďmi;
 - multidisciplinárnu pracovnú skupinu zameranú na poskytovanie komplexnej starostlivosti o obeť obchodovania s ľuďmi
- Úrad boja proti organizovanej kriminalite prezídia Policajného zboru
 - odbor obchodovania s ľuďmi
- Úrad medzinárodnej policajnej spolupráce
 - Národná ústredňa Europol – prevádzanie prisťahovalcov, obchodovanie s ľuďmi a ľudskými orgánmi
- Úrad kriminálnej polície prezídia Policajného zboru
- Úrad hraničnej a cudzineckej polície prezídia Policajného zboru
- FRONTEX

Spolupracujúce mimovládne organizácie:

- [Medzinárodná organizácia pre migráciu IOM Bratislava](#)
- [Slovenská katolícka charita](#)
- [Slovenské krízové centrum DOTYK](#)
- [Občianske združenie NÁRUČ](#)